

25.8.2016

Ympäristöministeriölle

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö dnro YM019:00/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on varannut Vaasan hallinto-oikeudelle tilaisuuden antaa lausuntonsa otsikkoasiassa. Lausuntonaan yllä mainitusta luonnoksesta hallinto-oikeus esittää seuraavaa:

Muutosehdotuksen tarkoituksena on kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvän sääntelyn vähentäminen ja rakentamismahdollisuuksien lisääminen. Tavoitteisiin pyritään muun muassa lisäämällä kuntien ratkaisuvaltaa. Osana muutokskonaisuutta on tarkoitus rajoittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviä ja valitusoikeutta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maankäytön ja rakentamisen valvontaan liittyviä tehtäviä on tarkoitus rajoittaa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä vaikutuksia omaaviin ratkaisuihin. Tämä voi hallinto-oikeuden käsityksen mukaan heikentää paikallisia vaikutuksia omaavien ratkaisujen materiaalista ja oikeudellista laatua, mikä voi lisätä tarvetta muutoksenhakuun. Esimerkiksi kaavavalmistelun tai -ratkaisujen puutteiden korjaaminen ei ole muutoksenhaun kassatorisuuden johdosta mahdollista muutoksenhakuviranomaisessa, vaan olennaiset puutteet johtavat kaavaratkaisun kumoutumiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten valitusoikeuden vastaava rajaaminen voi vaarantaa yhteiskunnallisten intressien toteutumisen ja lain yhdenmukaisen soveltamisen valvonnan. Hallinto-oikeus toteaa, että hallinto-oikeuteen saapuneiden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusten määrä on viime vuosina ollut maltillinen. Valitukset ovat pääosin kohdistuneet aiheellisina pidettäviin kysymyksiin ja perustuneet asiantuntevaan harkintaan.

Luonnoksessa on useita tulkinnanvaraisia ilmaisuja, kuten esimerkiksi *ilmeisen vanhentunut* ja *asemakaava sopeutuu yleiskaavaan kokonaisuutena* (42 §), *vaikutukseltaan vähäistä asemakaavan muutosta* (63 §) sekä *maakunnallisesti merkittävä* (18 §, 66 §, 192 §). Nämä ilmaisut voivat aiheuttaa lainkäytössä hallinto-oikeuksissa hankaliakin tulkintaongelmia. Mikäli valitusoikeutta rajoitetaan, tulisi käyttää sellaisia ilmaisuja, jotka eivät ole liian yleisiä ja tulkinnanvaraisia. Säännösten selkeyteen tulee kiinnittää riittävä huomiota, jotta vältetään vaikeat rajanveto-ongelmat.

Luonnoksen 129 a §:ssä säädettäisiin kunnan mahdollisuudesta ottaa rakennusjärjestykseen määräys vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muuttamisesta. Luonnoksen 137 a §:ssä säädettäisiin kunnan mahdollisuudesta tehdä alueellinen päätös rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella eli alueellinen suunnittelutarveratkaisu. Näiden säännösten osalta hallinto-oikeus toteaa, että säännösehdoituksissa tarkoitettulla menettelyllä ohitettaisiin maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluva kaavoitusmenettely. Muutokset tar-

koittaisivat kuntalaisten osallistumis- ja muutoksenhakumahdollisuuksien ka-
ventumista. Hallinto-oikeus viittaa myös siihen, mitä se on ylempänä lausunut
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävien rajoittamisesta.

Uudessa 137 a §:ssä säädettäisiin kunnan mahdollisuudesta tehdä alueellinen
suunnittelutarveratkaisu. Luonnoksesta ei ilmene, onko tarkoituksena, että
muutoksenhaun osalta noudatetaan samaa valituslupamenettelyä kuin 137 §:n
mukaisissa asioissa. Mikäli näin on tarkoitettu, maankäyttö- ja rakennuslain
190 §:n 3 momenttia tulisi tältä osin täydentää.

Hallinto-oikeus katsoo kokonaisuutena arvioiden, että luonnoksessa esitetyillä
muutoksilla ei välttämättä ole merkittäviä vaikutuksia hallinto-oikeuden toi-
mintaan.

Lausunto on valmisteltu työryhmässä, jonka jäseninä ovat olleet hallinto-oi-
keustuomarit Päivi Jokela, Petri Forma, Reeta-Kaisa Eriksson ja määräaikai-
nen hallinto-oikeustuomari Linda Strömman sekä hallinto-oikeussihteeri
Hanna-Lena Fallenius-Tuurihalme.

Ylituomari

Liisa Talvitie